

”Kosteikot – rahoitusmahdollisuuksia perustamiseen, kunnostamiseen ja hoitoon” -webinaari 14.3.2025

Muistilista

- Oman alueen ELY-keskuksen asiantuntijoihin on hyvä olla yhteydessä matalalla kynnyksellä, kun olet suunnittelemassa kosteikkohanketta.
- ELY-keskusten asiantuntijoiden yhteystiedot löytyvät kootusti esimerkiksi Maaseutu.fi-sivuilta. [Alueelliset sivustomme - Maaseutu.fi](#) sekä ELY-keskuksen sivuilta valitsemalla oman alueesi alavetovalikosta [Etusivu - ely - ELY-keskus](#)
- Lisäksi kosteikkohankkeissa voi olla suoraan yhteydessä Suomen Riistakeskukseen www.kosteikko.fi tai Suomen metsäkeskukseen [Luonnonhoidon tuki](http://Luonnonhoidon.tuki) (metsakeskus.fi)
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) edistää turvetuotantoalueiden ennallistamistoimia ja turvetuotantoalueiden alapuolisten vesistöjen kunnostamista. ELY-keskuksen JTF-ennallistamisen www-sivut [JTF ennallistaminen](#) (ely-keskus.fi)
- Vinkkinä sivusto, johon on koottu teemoittain eri rahoituslähteitä vesistöjen kunnostukseen. Sivustolta löytyy webinaarissakin esillä olleita mahdollisuuksia: www.rahatpintaan.fi

Kysymyksiä, vastauksia ja linkkejä

SOTKA-kosteikot, Suomen riistakeskus

SOTKA-kosteikkojen keskeiset sopimusehdot vastaavat hyvin osaan webinaarissa esille tulleisiin kysymyksiin:

1. Kosteikolle perustetaan Luonnonvarakeskuksen ohjeiden mukainen vesilintulaskenta-piste(et). Pari- ja poikuelaskennat suoritetaan vuosittain vastuutahon tai tämän valtuuttaman henkilön toimesta vähintään viiden (5) vuoden ajan toimenpiteiden aloittamisesta.
2. Vuotuinen vesilintujen metsästysverotus on enintään 50 % poikuelaskennassa havaitusta poikasmäärästä, jotta kunnostetun lisääntymisalueen kokonaisvaikutus vesilinnustoon on positiivinen. Metsästyslain nojalla mahdollisesti säädetty metsästyksen rajoittaminen koskee tässä sopimuksessa tarkoitettulla kosteikolla tapahtuvaa metsästystä tai siihen liittyvää toimintaa.

3. Elinympäristön tarkoituksena on tarjota vesilinnustolle luontaista ravintoa, jolloin vesilintujen runsaus ja lisääntymistulos kertovat elinympäristön laadusta. Kosteikolla ja sen lähiympäristössä ei suositella vesilintujen ravintohoukuttelua. Maltillinen, enintään 5 kg/vuorokausi, houkutteluruokinta on tarvittaessa mahdollista aloittaa vuosittain aikaisintaan 20.8. noudattaen kuitenkin mahdollisesti säädettyjä rajoituksia.
4. Sopimusalueella ja lähiympäristössä pyritään järjestämään mahdollisimman tehokas pienpetojen pyynti.
5. Vesilintujen tarhaus kosteikolla ja tarhattujen vesilintujen istutus kosteikolle on kielletty.

Lisätietoja täältä: SOTKA-kosteikot (kosteikko.fi)

SOTKA-hankkeen esittelyvideo [SOTKA-hankkeen esittelyvideo](http://SOTKA-hankkeen_esittelyvideo) (youtube.com)

Vedenpinnan säätelystä ja kausikosteikoista pohdintaa täällä [Vedenpinnan säätely](http://Vedenpinnan_saately) (kosteikko.fi)

KYSYMYKSET: Voidaanko vesiselkärangattomien määrää uudella kosteikolla lisätä jollain toimenpiteillä?

VASTAUS: Osa käyttää kaatopuita vesistöön. Altaiden ja uomien vesiselkärangattomien määrää voi lisätä upottamalla veteen mieluiten pihkapuita karsittuina nippuina tai karsimattomina runkoina. [Puumateriaalin lisääminen laskeutusaltaisiin](http://Puumateriaalin_lisääminen_laskeutusaltaisiin) (metsakeskus.fi)

KYSYMYKSET: Onko kokemusta vesien puhdistamisen vahvistamisesta esim. biohiilen avulla? Ei välttämättä Suomessa, mutta miten muualla? Ruotsissa?

VASTAUS:

SOTKA-kosteikoilla meillä ei ole kokemusta biohiilestä. Varmasti kokeilemisen arvoista, mutta meidän vesilintunäkökulmasta ei ole vielä otettu toteutukseen. Voisi toimia kosteikon ulosvirtausuomassa täydentävänä suodattimena.

Etelä-Savon ELY-keskus on avustanut hanketta, jossa biohiilisuodattimia asennetaan valuma-alueen tulouomiin. Valuma-alueelle rakennettiin viime kesänä myös biohiiltä sisältävä biosuodatin, jonka toiminnasta saadaan tänä kesänä ensimmäisiä seurantatuloksia.

Alueellisista toimijoista XAMK on toteuttanut useita hankkeita, joissa biohiilen puhdistustehoa on tutkittu esim. hule- ja jätevesisuodattimissa.

Ei-tuotannolliset investoinnit Kosteikkojen hoitosopimus EU:n maatalous- ja maaseuturahoitus, ELY-keskus

KYSYMYS: Kosteikkosuunnitelma on siis mahdollista kustantaa joko Neuvon kautta tai ETI-korvaukseen sisällytettynä?

VASTAUS:

Neuvontakorvausta eli Neuvoa suositellaan käytettäväksi kosteikkosuunnitelman laatimisessa. Lisätietoa neuvontakorvauksesta löytyy täältä: [Maatilojen neuvonta](#) (ruokavirasto.fi)

Ei-tuotannollisen investoinnin tukea ei voi käyttää investointihankkeen suunnitelmaan. Suunnitelma on korvattavissa [eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 10 §:ssä](#) neuvonnan perusteella. Lisätietoa: [Ei-tuotannolliset investoinnit - Ruokavirasto](#)

KYSYMYS: Vaaditaanko hoitosopimuksissa niittojätteen poistamista kosteikon reuna-alueilta, jotta ravinteet eivät päädy kosteikkoon?

VASTAUS:

Kosteikot vaihtelevat ominaisuuksiltaan, niin myös tarvittavat hoitotoimenpiteet. Niittomassan korjuuvaatimus penkereiltä riippuu siis vallitsevista olosuhteista. Hoitosopimuksen riittävät hoitotoimenpiteet arvioidaan maastokatselmoinnilla. Niittomassan keruun tarpeeseen penkereiltä vaikuttaa minkälainen alue on, mitä kasvaa, kuinka rehevä jne., mikä on kosteikon päätavoite, vesiensuojelu vai luonnon monimuotoisuuden lisääminen sekä alueen virkistyskäyttö. Raivaustähde korjataan.

Asia on hyvä suunnitella etukäteen ja kuvata asia hoitosuunnitelmassa jo ennalta.

KYSYMYS: Kuinka kaksitasouomalle tehdyn hoitosopimuksen pinta-ala määräytyy? Ojan keskeltä tulvatasanteen yläluiskaan?

Kaksitasouoma

Reunaoja, joka on vesilain mukaiseen ojitukseen liittyvä kaksitasouoma	Viljelykasvin alaan voidaan hyväksyä	Ojassa kasvavat puut	Peruslohkon raja
Ei suojakaistaa tai monimuotoisuuskaistaa	Ojan niskasta mitattuna enintään 2 metriä leveä alue, jolla ei kasva viljelykasvia. Puuvartisia kasveja ei saa olla.	Enintään 1,5 metriä korkeita puita tai pensaita. Tulvatasanteella ei saa olla puita tai pensaita.	Ojan keskellä, kun oja on enintään 3 metriä leveä.
Ei suojakaistaa tai monimuotoisuuskaistaa	Ojan niskasta mitattuna enintään 2 metriä leveä alue, jolla ei kasva viljelykasvia. Puuvartisia kasveja ei saa olla.	Enintään 1,5 metriä korkeita puita tai pensaita. Tulvatasanteella ei saa olla puita tai pensaita.	Vesiuoman reunassa, jos oja on yli 3 metriä leveä.

VASTAUS:

Hoitosopimukseen otetaan ala, kuten yllä olevassa oikean reunan sarakkeessa on selvitetty. Vesiosa on usein leveä, joten voidaan käyttää samaa periaatetta kuin maatalousmaaksi jätettäessä.

KYSYMYS: Miten kaksitasouoman hoitotuen maksu vuosittain, mitä hoitotoimenpiteitä se vaatii?

VASTAUS: Umpeenkasvun estäminen, niitto ja niittomassan poiskorjuu tapauskohtaisesti. Käytännössä niittäminen ja poiskorjuu riittää ja on ravinteiden poiston takia oleellista.

KYSYMYS: Onko nuo kaikki esityksessä mainitut kosteikkojen hoitotoimenpiteet tehtävä vuosittain, jos tavoitteena on palauttaa turvepelto suon kaltaiseksi alueeksi?

VASTAUS:

Vettämisellä voidaan ennallistaa turvepelto hiiltä kerryttäväksi suoksi tai hyödyntää kosteikkoviljelyyn.

Tarkista ruokaviraston sivuilta aina hakiessasi päivitettyt hakuohjeet, koska sopimuksen sisältö sanelee haettavan alan, vuosittaiset toimenpiteet ja mitä seurataan.

Ei tuotannollisen investoinnin ehdot [Ei-tuotannolliset investoinnit - Ruokavirasto](#) ja Sopimusehdot [Sopimusehdot: Kosteikkojen hoitosopimus 2024 - Ruokavirasto](#)

KYSYMYS: Voisiko JTF-rahoituksella toteutetulle kosteikolle saada kosteikkojen hoitosopimuksen - osaako joku kertoa JTF-kosteikon perusteista - eli ovatko perustettu ei tuotannollisen investoinnin perusteilla, jolloin voisivat saada hoitotuen

VASTAUS:

JTF-rahoituksella voi kosteikkoja perustaa entisille turvetuotantoalueille. JTF-kosteikon ja ei-tuotannollisen kosteikon perusteet eivät ole samat. JTF-rahoitusta kosteikolle kannattaa hakea niissä tapauksissa, missä ei-tuotannollisen kosteikon peltoalueiden osuuden minimivaatimus valuma-alueesta ei täyty. Kosteikkojen hoitosopimuksen voi tehdä alalle, jonka hoidon päätavoite on edistää maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä. Mikäli kosteikkojen hoitosopimuksen ehdot kohteella täyttyvät kannattaa tuki kosteikon rakentamiselle hakea ei-tuotannollisten investointien kautta, jolla tukitaso parempi.

Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit, EU:n maaseuturahoitus, ELY-keskus

KYSYMYS: Olihan se niin, että järjestäytynyt vesioikeudellinen yhteisö (esim. ojitusyhteisö) voi hakea tätä yleishyödyllistä ympäristö- ja ilmastoinvestointia?

VASTAUS: Järjestäytynyt voi hakea.

KYSYMYS: Yhdistys hakijana - pitääkö sillä olla etukäteen hankkeeseen tarvittavat varat ja maksatus tapahtuu jälkikäteen? Voi olla aika iso kynnyks.

VASTAUS: Taloudelliset toimintaedellytykset tulee olla, mutta maksatuksia voi hakea hankkeen aikana. Eli kaikkia varoja ei tarvitse olla etukäteen.

KYSYMYS: Onko mahdollista saada avustusta osissa hankkeen toteutuksen aikana?

VASTAUS: Yleishyödyllisten ympäristö- ja ilmastoinvestointien maksatusta voi hakea hankkeen aikana, sitä mukaa kun tuettavia kustannuksia syntyy. Loppumaksatus vasta hankkeen valmistumisen jälkeen. Rajoite on se, että loppumaksatus pitää tehdä 4 kk aikana hankkeen loppumisesta.

Lisätietoja: [Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit](http://ruokavirasto.fi) (ruokavirasto.fi)

KYSYMYS: Onko kosteikkojen (rahoitustavasta riippumatta) paikkatietoja kerätty valtakunnallisesti yhteen rekisteriin?

LINKKEJÄ:

Toiveena on, että kaikki vesienhoitohankkeita tehneet tallentavat kunnostuksensa (myös valuma-alueella tehdyt) Vesistökuunnostajan karttapaikkaan.

[VESISTÖKUNNOSTAJAN KARTTAPALVELU](#)